

Kmet, delavec in obrtnik naj bodo narodu vodniki!

Izhaja vsako sredo. Naročnina: za celo leto Din 30— za pol leta . 15— za inozemstvo za celo leto Din 50— Inserati po tarifu. - Plamenim vprašanjem naj se priloži znamko za odgovor. - Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Kmetijski list

Glasilo „Zveze slovenskega kmetijskega ljudstva“.

Vsakdo uživa vse sadove svojega dela in marljivosti!

Rokopisi se ne vračajo. — Plača in toži se v Ljubljani. — Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ulici št. 7. — Telefon inter. št. 506. — Račun pri pošti, čekovnem sa- vodu št. 11.568.

Naročniki „Kmetijskega lista“ pozor!

Današnji številki smo priložili položnice vsem cenj. naročnikom, z željo, da bi storil vsak svojo dolžnost vsaj do 31. decembra. Ob enem pa pozivamo, da z vnemo nabirate listu nove naročnike. Cena listu ostane stara kakor doslej Din 30— za celo leto.

UPRAVNIŠTVO.

Kmetijski voditelj minister Stjepan Radič v Mariboru.

Ljubljani je sledil Maribor. In pravijo, da se je Maribor postavil celo lepše, kakor Ljubljana. To so nasprotniki brezdvomno slutili, zato so bili ves prejšnji teden kakor poparjeni. Posebno eseslarji bi bili radi nastopili s silo, toda slabe izkušnje z Ljubljano so jih vsaj toliko izučile, da so v časopisih odvrčali somišljenike od vsakega nepremišljenega koraka, med tem ko so tajno skušali pridobiti nekaj ljudi za zgago, a niso imeli prav nobenega uspeha. Kaj uspeh! Mirno lahko rečemo, da je večina onih eseslarjev, ki so v soboto in nedeljo prišli gledat in poslušat Radiča, postala za eseslarstvo — nezanesljiva!

Torej prav isti razvoj, kakor po Radičevem shodu v Ljubljani, v Veliki Loki in poprej na Krškem polju.

Radičev prihod.

Minister Stj. Radič je prispel v Maribor v soboto 12. t. m. popoldne z brzovlakom. Na peronu je imelo k vlaku pristop le vodstvo ZSKL, nadalje zastopniki oblasti in novinarji. V spremstvu Radičevem sta bila tudi tovariša Pucelj in Prepeluh. Ministra je pozdravil v imenu krajevne organizacije mariborske tov. dr. Faninger, za kar se je g. Radič kratko zahvalil. Hčerka tov. dr. Faningerja je g. ministru izročila lep šopek vrtnic. Nato ga je pozdravil v imenu kmetijske mlade tov. dr. Rosina, v imenu delavcev pa tov. Klemen, a tov. Lipovšek v imenu okrajne organizacije.

Pred kolodvorom se je zbrala silna množica ljudstva, ki je Radiča, ko je stopil iz kolodvora in se z avtomobilom odpeljal, burno pozdravljala.

Nadzorovanje šol.

G. minister se je v spremstvu velikega župana in policijskega šefa odpeljal v razne šole. Obiskal je eno osnovno, eno meščansko, eno srednjo in eno strokovno šolo. Povsod se o ustroju in delovanju izrazil zelo pohvalno. Tudi je posetil prosvetni oddelek.

Sprejemanje deputacij.

Od 6. do pol 8. ure zvečer je g. minister na stanovanju tov. drja. Faningerja sprejemal deputacije. Med drugimi so se oglasili Glasbena Matica, Udruženje gledaliških igralcev, Društvo drž. upokojujencev, Nemško pol. gospodarsko društvo, policijski uradniki i. dr. Pozdravit so ga prišli tudi zastopniki mariborskih radikalov.

Prijateljski večer.

Zvečer se je v Narodnem domu vršil v zgornji mali dvorani na čast g. Radiču prijateljski večer, katerega se je udeležilo okoli 90 oseb, med njimi okoli 20 kmetov, ravno toliko delavcev z delavskim pevskim zborom, mnogo obrtnikov in odlični meščani. Mnogo je bilo kmetijskih strokovnjakov.

Prvi je pri večerji povzel besedo predsednik krajevne organizacije v Mariboru

tov. dr. Faninger,

ki je omenil slavnostni povratek g. Radiča v domovino po onih usodnih dneh, ki jih je preživel v inozemstvu. Danes je prišlo do združitve treh

strank, ki so zastopane na banketu in katerih skupni šef je minister prosvete g. Stjepan Radič. (Navdušeni živijo-klici.) Nadaljeval je: Dvignem zato časo na njegovo zdravje, bog živji g. Radiča! (Gromovit aplavz.) Za njim je povzel besedo g.

Stjepan Radič,

ki je govoril približno sledeče: Drage sestre, mili bratje! mi Hrvatje in Slovenci smo bili vedno najtesneje združeni. Na črti, dolgi nad 100 km, mejimo in živimo nedeljivo skupno življenje. Ze po naravi smo ena celina; vaše reke tečejo k nam, vaše so in naše. Pa tudi kulturno smo vzgojeni že nad 1000 let. Naša kultura je tudi naša kultura, saj je naša inteligenca študirala na istih visokih šolah kot vaša, v Gradcu, na Dunaju, Budimpešti itd. Res je, da je bila ta kultura zgrajena na nemškem duhu, in tudi nič ne de, čeprav ni bila ta kultura ravno na višku, toda vsem nam je bila skupna in vezala nas je.

Toda ne samo to, družila nas je tudi ista krščanska vera, da, še več, ista katoliška cerkev. In družil nas je tudi isti jezik v cerkvi. Končno nas je družilo isto gorje, proti kateremu je vstal vaš in naš heroj, Matija Gubec, pred 350 leti.

Potem sta prišla Gaj in Vraz. Gaj je do gotove meje uspel, Vraz ni, ker je nastopil proti njemu Prešeren. Toda ne eden, ne drugi nista šla na deželo med narod. Vraz je zašel med Ilirce, Prešeren pa med Kranjce, ne Slovence. »Vremena Kranjcem bodo se zjasnila.«

Pozneje, ko se je pojavilo strankarsko življenje, je sel vaš kmet za duhovniki v klerikalizem, vaš delavec pa med socialne demokrate. Toda inteligenca, ki se je postavila takrat narodu na čelo, ni znala naroda voditi v pravo življenje. Tako je postala naša hrvatska inteligenca služabnica budimpeštanske gospode, vaša pa Dunaja. Ta inteligenca je tirala v smrt nas Hrvatje in vas Slovence, poleg tega pa ni na merodajnih mestih pomenila nič; pobirala je le drobtine.

Nič čudnega ni, ona je, navajena na to, hotela nadaljevati isto prakso po osvobojenju in ujedinenju tudi v Beogradu. Mi pa nismo šli tja zato, da vladno podpremo — ampak da jo ustvarimo po naših načelih. Pri ustvarjanju tega ideala se nismo bali ničesar, tudi ne zapora, ker smo vedeli, da če smo danes v zaporu, bomo jutri na vladi. Veliko mučeništva so le za posameznika, ne pa za ves narod. (Burni aplavz.) Ves naš narod je šel na Golgoti, toda ne brez uspeha. Drugače je to, kakor zamisel Kreka, ki je bil sicer velik, in Korošca. Nam ni za metode Pešte in Dunaja, kjer je bila naša inteligenca le nemški paragraf. Mi smo hoteli politiko, ki je ni treba tolmáčiti. Rekli smo: Jaz sem seljak, ti si seljak, seljaki smo vsi, ki smo stvorili to državo tako, kakor nismo poprej niti sanjali. Zato je uredimo tudi na socialno kmečki podlagi.

Mi Slovenci, Hrvatje in Srbi smo enakopravni, zato hočemo tudi popolno enakopravnost. Ni namreč ljudi zdrave pameti, če niso spekulanti, židje, ki bi rekli, da smo po narodnosti Jugosloveni. Mi smo Srbi, Hrvatje in

Slovenci. Mi zastopamo Srba Sv. Markovica, Slovence dr. Kreka, ne kakor klerikalci, ki so vzeli njegov nacionalizem, ne pa njegov socializem, in Hrvat. Nič ne de, če Slovenci danes niste v vladi, mi zastopamo vaše interese, včasih z večjima, včasih z manjšim uspehom, toda dosledno.

Velika napaka je pri vas, da ljudje v uradih mislijo na oblast, ne pa na dolžnost. Spominjam se profesorjev, ki so bili strogi, ki so kričali, pa so nam bili smešni; drugi so bili dobri in prijazni, te smo ohranili v najboljšem spominu. Vsakemu se je dogodilo to. Vidite, tako je z inteligenco. Vsa ni taka, ali večinoma je militaristična in birokratična. Kdor hoče imeti vpliv, hodor hoče vladati, mora znati tudi voditi. Nesreča je, če kdo samo poveljuje, a ne vodi.

Delavec hoče vladati, ker se mora boriti proti kapitalu, in čimvečja nesreča, ga tare, tembolj se zaveda potrebe solidarosti. Delavci so revolucionarji, so dinamiti, mi seljaki pa smo drugačni, smo element miru, razvoja. In ta zdrav človek, ki ima svoje korenine v zemlji, je vedno prvi. Vse, kar smo počeli prej, so bili eksperimenti. Če bi mi Hrvatje ne bili v zajednici s Slovenci in Srbi, bi bilo na eni strani morda bolje, na drugi pa slabše. Imeli bi danes najbolj urejeno in popolno seljaško zakonodajo, toda mi sami nismo mogli brez škode za brate stvoriti lastne seljaške države. Zato smo se odločili za edino naravno in zdravo življenje z vami in s Srbi v eni skupni hiši.

Naša in vobče vsa mesta so dobro in obenem zlo: mesta so ognjišče prosvete in napredovanja, so pa zastojala v postenju daleč za vami.

In naša politika. Voditi jo moramo v skladu z narodom, zato smo stvorili sporazum. Važna je tu finančna politika. G. Stojadinović je odlični človek, ima pa le eno napako, da je preveč bankir in premalo ekonom; tudi minister za poljedelstvo je odlični človek in radikal, je pa premalo seljak, po svojem pojmovanju in čuvstvanju namreč. Mi pa moramo narod vzgojiti v duhu moralne seljaške kulture, vpeljati ga v umetnost in ustvarjal bo čudeže, nad katerimi bo strmel svet.

Naša glavna naloga je ustvariti novo moralo, na razvalinah sedanje evropske gospodarske morale. Zato je glavna točka našega sporazuma z radikali ne politična ampak duševna. Ujediti moramo Srbe, Hrvatje in Slovence duševno. Ujediti pa moramo tudi vas in mesto. Mesto ima napake, vas ima napake; te pa moramo tu in tam odstraniti. Nam ni do tega, da bi ojačali mesta, mi nečemo, da se Zagreb pomnoži na pol milijona, Ljubljana na morda 200.000 prebivalcev, ne, boljše je število prebivalcev mest znižati, zato pa jih moralno ojačati in vzbuditi, izobraziti vasi.

Brez harmonije ni pesmi, pa tudi ne kulture; velike civilizacije brez harmonije niso naravne, so izrodek. Le vsled nepojmovanja tega se je moglo dogoditi, da je ostala krščanska kultura brez Jezusa in brez osnovnega elementa — kmeta. In isti vzrok je, da je postala ameriška kultura brez socialnih načel in barbarizem. Mi smo uvedli temeljni kmečki element v kulturo in v politiko. Dosegli smo, da je 50 zastopnikov naše stranke seljakov, radikalnih pa tudi vsaj 30 do 40.

Meni se je očitalo, da sem demagog, da hodim v opankah na agitacijo, katera sežujem, ko pridem v vas, toda jaz nisem nikdar nastopal z demagogijo. Zahteval sem le, da se tudi inteligenca vrne k zemlji, iz katere je vzrasla. Mi smo izšli iz kmečkih vrst. Naš jezik je bil nedavno seljaški, kravarski, mi pa smo ga dvignili na stopnjo kulturnega jezika Evrope.

Pri vas Slovincih je tako, da se je inteligenca kakor kmečka masa bala Korošca, kar pa je komično, smešno. Ljudje, ki se napihujejo, niso nikdar resni. Mi Hrvatje prihajamo k vam, da vas povedemo k zakonu sedanjosti.

Danes govorim kot šef stranke, jutri bom pa govoril kot minister prosvete. In končno ni zame neprilika, da imate Korošca, ampak je neprilika za vas Slovence. Tudi vaša inteligenca se mora vrniti k narodu, kot se je že deloma naša. Posebno vi Stajerci ste nam blizu. Kranjci so nam pa nekoliko manj blizu. Kljub temu pa bo zmogala končno v celi Sloveniji le seljaška misel. Naši nasprotniki bodo lahko srečni, če bodo sploh mogli sestaviti svoje kandidatne liste, ko pridejo nove volitve. Deset milijonov srbskih in hrvatskih seljakov mora potegniti za seboj tudi en milijon Slovencev. Vsak narod mora končno priti k pameti in prišel bo tudi vaš, o tem ni dvoma. To se bo zgodilo pri prihodnjih volitvah, zato napijam veliki bodoči seljaški večini! (Silno odobravanje in navdušenje.)

Tretji je govoril

g. dr. Cihlar,

ki je omenjal velik uspeh g. Radiča v Zenevi, kjer je dosegel s svojo idejo preporoda današnje kulture velik uspeh pred licem zastopnikov cele Evrope. (Nato je zapel zbor par narodnih pesmi.)

Zatem je govoril toplo pozdravljen tov. posl. Pucelj.

Slovenci smo se mnogo premalo bavili s politiko, ker smo videli v politiki nekaj slabega. Toda to je zmeta, ker politika je v korist ljudstva.

Nismo bili zavedni, zato se nismo zanimali za politiko. Najbolj zaveden je bil včasih sel delavec, dočim je ostal narod obvladal farovž z vero, odvetniki pa z liberalizmom. Toda kakšna je bila ta naprednost, se vidi najbolj iz boja liberalne stranke proti združništvu.

Slovenec se je zapletal včasih kvečjemu za občinske volitve in samo tako je bilo mogoče, da so slovenski poslanci vstopili nekoč v Hohenwartov klub in kot Slovenci delali nemško politiko.

Po preobratu se je stvar mnogo izboljšala, ker smo se na vojni mnogo naučili. Spoznali smo, da ne bo za kmeta bolje, če sam ne vzame politike v roke. Zato smo osnovali svojo kmetijsko stranko. Tudi v Beogradu je bila zemljoradniška stranka in v nadi, da podpremo kmetstvo misel, smo se pridružili zemljoradnikom. Spoznati pa smo morali, da je bil ta korak napačen. Le naša ozkosrčnost je bila kriva, da se nismo takoj pridružili Hrvatom. Sele bič nam je pokazal pravo pot.

Tudi inteligenca nam je skušala prikriti pravo pot. Kakšne laži so se vse pisale o Radiču, kako dosledno se je o njem krivo poročalo.

Niti duhovništvo ni bilo bolje. Tudi njegovi listi so se borili proti Radiču z lažjo.

In vendar je bil dr. Korošec samo na podlagi Radičeve torbe minister štiri mesece. Ko pa Radič ni več hotel podpirati Koroščeve ministre, tedaj je bil zopet demagog in varalica. In tedaj je zapeljala skušnjava dr. Korošca, da je poslušal dr. Šimraka in da je mislil z agitacijo po Dalmaciji in Hercegovini vreči Radiča, ki je prišel v vladu. Dogodki bodo pokazali, da je dr. Korošec brez koristi podlegel skušnjavi.

To je kratka zgodovina naše združitve s HSS.

Nismo iskali sebe, temveč samo blagor ljudstva. In ko smo spoznali, da je bila naša pot napačna, smo bili dovolj moške, da smo zmoto pripoznali in šli k Radiču.

V tem pa je tudi pomen jutrišnjega shoda.

Viharno pozdravljen je govoril nato

Albin Prepeluh.

Nemogoče je skoraj govoriti po predsedniku Radiču: Če govorim vseeno, storim to, da poudarim, kako je naše gibanje nastalo.

Dva glavna vzroka sta bila, ki sta ustvarila naše gibanje. Prvi vzrok je bila amputacija slovenskega naroda. Vedno sem trdil, da je nezmysel, govoriti o slovenskem plemenu, ker smo mi narod in samo zato je amputacija

Tedenski koledar.

Dnevi:

- 20. december: nedelja: Liberat;
- 21. december: ponedeljek: Tomaž;
- 22. december: torek: Demeter;
- 23. december: sredo: Viktorija
- 24. december: četrtek: Adam in Eva;
- 25. december: petek: Božič;
- 26. december: sobota: Stefan;
- 27. december: nedelja: Janez Ev.

Sejmi:

- 21. december: Krašnja, Sv. Tomaž, Laško, Dolane.

tako težak udarec za nas. Na tri države smo razdeljeni, toda glava je ostala v Jugoslaviji. In čeprav razdeljeni, smo bili duhovno vendarle edini. In da to edinstvo dvignemo, smo bili tudi republikanci, ker nam je republikanstvo pomenilo suverenost. Republikanstvo nam ni bilo državnoopraven pojem, temveč poudarek naše duhovne skupnosti.

Na drugi strani pa smo videli gorje, ki ga prinaša svetu kapitalistični sistem. Zato smo dejali: Kmet in delavec se morata združiti, ker vsi smo eno, pa tudi bajtar. Naš kmet se ne more ločiti od delavca, ker je Vodnik že dejal, da ga ruda in kupčija rede.

Zato je bilo tudi naše gibanje vedno socialno. In v tem znaku smo šli v boj. Po končanem boju pa smo videli, kje so naši zavezniki in da utrdimo naše socialno delo, da preprečimo zle posledice amputacije, smo se zvezali z njimi in tako zborujemo danes skupno z nekdanjo SKS.

Dobro za kmeta in delavca bo le, če bosta združena in složna in v tem znaku vas vse pozdravljam. (Viharno odobravanje.)

Končno sta v navdušenih govorih pozdravila g. Radiča še

tov. Mrmolja

in

tov. R. Bende,

na kar se je družba v najlepšem razpoloženju razšla.

G. minister St. Radič je stanoval pri tov. dr. Faningerju.

Nedeljski shod.

V nedeljo dopoldne ob 10. uri je bilo zborovanje v veliki dvorani narodnega doma. Izdanih je bilo 5000 vstopnic. Boj za vstopnice pa je bil silen. Zglasilo se je za iste najmanj 20.000 ljudi, Zalibog radi premajhnega prostora ni bilo mogoče izdati več vstopnic, kakor 5000. Pri tej priliki bodi omenjeno, da so naši mariborski tovariši shod zelo lepo organizirali in poskrbeli za najpopolnejši red. Posebno razveseljivo je bilo na shodu videti izredno veliko število kmetov, obrtnikov in delavcev iz cele Štajerske, a istotako je inteligenca bila zastopana v častnem številu.

Po kratkem pozdravu predsednika okrajne organizacije Zveze slov. ljudstva v Mariboru tov. Lipovška je povzel besedo poslanec

tov. Pucelj.

Razjasniti vam hočem, zakaj smo sklicali današnji shod. — Ljudstvo mora samo sodelovati v politiki, ki je skrb za skupno gospodarstvo. — Povsod mora imeti ljudstvo vpliv, če hoče, da ima od tega potrebne koristi. Naši politiki so se šolali drugod. Kar so tam nabrali, so prinesli domov — toda, kar je na tujem dobro — se ne obnese vedno tudi doma. Demokrat- ska stranka je propovedovala jugoslovensko. To je jako meglen pojem, ki ne eksistira. Jaz sem ozdravel od nje- ga tam, kjer se je od nas nasprotno zahtevalo. Naša stranka se je kot kmetijska stranka vedno borila za kmetijske koristi. — Najmočnejša slovenska stranka se skriva za vero. Na teh dveh vprašanjih se poskuša naša politična zrelost. — Seljaška politika je zrastle na naših tleh — zato je dosegla uspeh. Pridružili smo se HSS. Povabili smo St. Radiča v Maribor, da vam razložim svoja načela.

Viharno pozdravljen je govoril nato

Stjepan Radić.

Mislím, da na svetu ni bolj veličastne stvari, kakor je misel, da ta čas, ko smo tu zbrani, gre deca v cerkev in iz cerkve. Ta deca je bila večeraj v šoli. V naši državi je 100.000 otrok. V Sloveniji je malokatero dete, ki izostane iz šole, na Hrvaškem ni tako dobro, v Srbiji pa je še slabše. Tam so cele županije, kjer otroci malo ali pa nič ne pohajajo v šolo. Vidite, da pohajajo otroci v šolo, je zasluga demokratične politične orientacije v svetu. Velika stvar je to, da deca 6—7 let pride v šolo. Samo to dejstvo, da je demokracija to dosegla, je že njena večna zasluga. Ni pa še do danes ustvarila osnove, po katerem duhu se bo učila deca v šoli. Temeljne stvari še niso rešene:

Ali mora biti vera v šoli ali ne?

Zakaj to vprašanje ne morejo rešiti politiki, temveč poštenjaki. Poštenje je božanstvo, je solnce in poštenje je morala.

Vse vere so v svojem temelju moralne. Budizem je moralen, mohamedanska vera je moralna, nad vsemi verami pa je krščanstvo. Kmet živi najbolj moralno, ker živi normalno, ker se z roso umiva, veter ali solnce pa ga briše. Ta naradni človek se čudi vprašanju, ali spada vera v kršanski državi v šolo ali ne. Radi tega vprašanja so bili veliki boji v Avstriji in Franciji, cele meščanske vojske. Prišlo je do tega, da je rimski papež v Franciji jačji od republike, ker je šla republika v tem vprašanju napačno pot. Francoski svobodomislenci so imeli prav, da so branili svobodo znanosti, napačno pa je bilo, da so zahtevali, da vera ne spada v šolo.

Angleži in Amerikanci, ki so to vprašanje pravilno rešili, živijo normalno in moralno. Tudi pri nas imamo to vprašanje. Za koga? Samo za bedake! Zato je največja goljufija pripovedovati, da je vera pri nas v nevarnosti.

Kot predsednik HSS in kot prosvetni minister rečem za našo stranko in za vladno koalicijo, da za vso državo ni vprašanja, hočemo ali nečemo biti kršćanska država. Zato je največja neumnost, da pišejo novine, da je vera v nevarnosti. V nevarnosti so samo nekateri mandati. (Veselosť.)

Druga stvar je

vprašanje narodnega jezika v ljudski šoli.

Veste, kako je prišlo do tega, da se učimo srbski. Ker smo bili od nekaj tuko pametni. Zrinski je pisal v čimur. Če vidimo čimuro, ne vidimo v čim srbski jezik. Če pa znaš cirilico, dodaš še par črk, pa čitaš tudi rusko in tudi bolgarsko, s katerimi tudi še pridemo skupaj. Zmagala je misel, da mora biti v osnovnih šolah srbohrvaščina učni jezik. To je en jezik, ne samo za filologa, ampak tudi dejansko. Če štokavec vpraša kajkoveca, ga razume. Iste besede rabita in tudi Slovenec ima iste: voziti, hoditi, vino, piti, jesti. (Za vino in piti imamo še iste besede, za jesti ne več.) Vsi bi se razumeli, samo če bi se hoteli. Če bi hotel Hrvat ali Srb poslušati Slovenca le pet do deset minut, pol ure, bi ga razumel.

Kaj delajo Francozi, največji centralisti? Ako bi se vsi francoski dialekti uveljavili, kakšen bi bil državni jezik? Rezultat tekmo časa je ta: Vsek se mora učiti književnega jezika, ki je postal jezik cele Evrope.

Za Italijane veste, kakšni centralisti so. Hočejo, da je Rim celi svet, Urbs orbis! Večjega centralizma ni na celem svetu. V Rimu imajo Akademijo znanosti, ki je dokazala, da je italijanska literatura siromajnejša v svojem izražanju in svoji notranji elementarni moči, kakor pa so dialekti. Zakaj to? Deca se mora že v prvem razredu učiti v jeziku, ki ga ne razume. Ne uči se v živem, temveč v zanjo mrtvem jeziku. Kajti italijanski dialekti so med seboj tako različni, kakor slovanski jeziki niso. Pri nas je odločeno, da se mora deca učiti in govoriti v dialektu. Slovenci morajo konsekventno nastopati kot Slovenci, Hrvati kot Hrvati, Srbi kot Srbi. Noben Slovenec ne more ničesar učiniti, česar ne more učiniti Srb. Slovenski jezik kot jezik je popolnoma enakovreden, je državni jezik. Vas je 1 milijon, Srbov in Hrvatov je 9 do 10 milijonov. Zato ni mogoče, da bi vsak Srb ali Hrvat govoril slovensko, toda uradnik, ki pride v Slovenijo, mora razumeti slovensko, da lahko občuje z ljudstvom. Državnega jezika se morajo Hrvati, Srbi in Slovenci v srednji šoli temeljito naučiti. Tudi v ljudskih šolah se ga morajo toliko naučiti, da razumejo. Ne gramatike, ampak 100 do 200 besed, ki so različne in ki se jih rabi v življenju. Sami se bodo čudili, kako so bili neumni, da se niso razumeli. Drugih jezikov se učite leta in leta, pa jih še ne znate.

Kdor ima dobro njivo, pazi, da se polje najboljšo obdela. Nisem še videl gospodarja, ki bi na slabo njivo zvozil ves gnoj, ker ve, da od nje ne dobi kruha. Tako gospodarstvo treba izvesti tudi v proračunu. Tako sem videl, da je v zadnjih dvanajstih za popravilo šol določenih 3 milijone dinarjev. Vidim, da za Slovenijo ni nič. Vprašam: »Kako to?« — »Ni jim treba,« odgovore. — Vidim 300.000 Din za Dalmacijo. — Pa tudi teh ni bilo potrošenih, ker: ni jim treba. — Za Hrvaško je določenih 400.000 Din, a jih 360.000 niso potrošili. Zopet: »Ni jim treba.« Za Srbijo pa je bilo določenih 1.800.000 Din. Še več bi bilo treba, ker je tudi potreba največja. Izdati se sme samo to, kar se izplača, toda tudi čisto prezreti se ne sme nikogar.

Isto je pri srednjih šolah. Smatral sem, da je šolsko vprašanje v prvi vrsti gospodarska stvar. Tako se ima smatrati tudi

vprašanje vseučilišča.

V Avstriji je bilo to narodno in politično vprašanje. Vsi Slovenci razven 50.000 Slovencev v Benečiji so bili tedaj v Avstriji in slovenski narod je imel pravico, da pride do svojega vseučilišča. In prišli so. Počasi sicer, ker se je to vprašanje v Avstriji reševalo silno počasi. Vidite, vprašanje vseučilišča je bilo nacionalno in politično. Enako se je postopalo tudi pri nas. In iz političnih vzrokov je bilo ustanovljenih pet vseučilišč: v Skoplju, Subotici, Beogradu, Ljubljani in Zagrebu.

Investicije v proračunu prosvetnega ministrstva znašajo 124 milijonov. Od teh gre 99 milijonov za vseučilišča, 21 milijonov za srednje šole, za osnovno šolstvo pa samo 3 milijone. Tako gradimo piramido narobe, ki se mora porušiti. Ko sem postal minister in videl vse to, sem sklenil, da to mora biti drugače. Bil sem odkrit in dejal sem:

Najboljša medicinska fakulteta je v Zagrebu. Ta naj se zato čim bolj izpolni in ostane v Zagrebu. Tehnika? Katera bo najboljša, ta bo ostala. Agrikultura je najboljša v Zagrebu. Zato tu ostane. Mislil sem na to in sem rekel Pašiču: Mi moramo imeti eno vseučilišče, ki bo imelo popolnoma urejene fakultete v Zagrebu, Beogradu in Ljubljani.

Nobeno vseučilišče se ne bo uknilo. Vsa naj se razvijajo tako, da vsa tri vseučilišča predstavljajo eno dostojno vseučilišče. Vas je 1 milijon, nas je 10 milijonov. To je vprašanje znanosti, ne vprašanje narodnosti. Mi smo si narodnost zasigurali s svetovno vojno.

Naša politična vprašanja so socialna.

Ali bo v državi gospodar tisti, ki razsiplje, ali tisti, ki ustvarja. To je vprašanje. Ali bo gospodar bankir, ali bo gospodar producent? To vprašanje smo rešili na Hrvaškem: Producenti so gospodarji države. Vsek, ki ustvarja, je gospodar in ne tisti, ki reže kupone.

Vprašanje vseučilišč ni politično vprašanje, temveč vprašanje znanosti. Logično je namreč, da si ne moremo misliti posebne slovenske znanosti, posebne hrvatske in posebne srbske. Slovenec mora biti učenjak. Noben slovenski učenjak ne more biti, ki bi znal samo slovensko. Tudi Srb ne more biti učenjak, ki bi ne znal slovensko.

Beograjsko vseučilišče zahteva aparate od reparacij. Mislijo, da je to zelo enostavno in da bo minister prosvete že dal. Pa ni enostavno! Dosedaj je dobil reparacije vsakdo, samo seljak ne. Kje so plugi, ki bi prišli kot reparacije? Še enkrat: stvar ni enostavna in vseh reparacij ni mogoče dati vseučiliščem. Reparacije je treba dati v prvi vrsti v produktivne namene. Posebno vprašanje je gradnja mostu in Pančevu. To bi bil največji most in Vojvodina bo zvezana po njem z Beogradom. To moramo dobiti na račun reparacij. Ne vem, če se nam bo posrečilo, zapoznili smo se za sedem let. Za to veliko stvar, ki mnogo velja, ne samo Srbijo, bomo morali vse reparacije pustiti.

Nobeno vseučilišče se ne bo uknilo. Vse se spopolni. Toda ne tako, da bi bila Slovenija zase država, Hrvatska zase, Srbija zase, ampak da bodo vse ena prosvetna federacija, federacija za edinstvo duha. Vidite n. pr.: Montanistika, katero imamo v Ljubljani, se naj razvije v najboljše rudarsko šolo v Evropi. To vprašanje moramo vzeti tako, kakor je. Kar se tiče finančne strani, je tu lahko braniti čisto slovensko stališče. Za štiri poslovne mesece se je za beograjsko vseučilišče potrošilo 17 in pol milijonov dinarjev, za zagrebsko 10 in pol, za ljubljansko 2 in pol milijona dinarjev.

Absolutno je potrebno, da ne napravimo slabe fakultete v Subotici in Skoplju. V Subotici je toliko dijakov, kolikor stipendistov. Kaj delajo: Samo tepejo se in pijejo. Isti položaj je v Skoplju. Tam se bo ustvaril muzej, kakor ga je napravila Avstrija v Sarajevu. K sreči ima južna Srbija toliko umetnin, o katerih niti ne sanjamo, še iz stare dobe. Te stvari se morajo zbrati in svet se bo divil mestu, kakršno je Skoplje. Napraviti moramo muzej, ne samo za Slovence in Hrvate, ampak, da bo videl cel svet, da ni res, da Balkanci rušimo, in da bo spoznal, da nismo nobeni divjaki.

Slovenskemu vseučilišču v Ljubljani, ne samo, da ne preti nobena nevarnost, ampak bo doživelo v drugi obliki popoln razvoj; morda bo vseučilišče, ki bo tam obstajalo, reprezentanca vse naše znanosti.

Kadar dete dovrši ljudsko šolo, je staro deset let in ni za obrt, ako ne gre v srednjo šolo, Doba od 10. do 13. leta je odločilna, to uvideva tudi naš program. V tej dobi se nauči otrok delati in bo celo življenje delal, če se bo naučil to sedaj. Ta tri leta so tudi za jezik najvažnejša. Uvesti hočem, da bo vsako dete v celi državi imelo priliko, da se temeljito nauči ali obrti ali poljedelstva, poleg tega pa tudi jezika. Učilo se bo rusko, nemško, češko in angleško. V katerih krajih nemško ali angleško, bomo videli. Ne sme biti našega človeka, ki ne zna rusko. Narod, ki ne najde pota v svoj ocean, ta ne obstane. Nač ocean je slovanstvo, ki ga brez Rusije ni. Naučil se boš rusko toliko, da se razumeš.

Rusi so izdajali sijajne knjige in silno cene za malega človeka. Vsa glavna dela angleška, nemška, japonska, indijska se iz rokopisov prevajajo na rusko. Kdor zna rusko, ima vstop v vse literature, v svo znanost.

Vsa mestna deca bo skupno poslana za nekaj časa na deželo. Dve, tri leta bodo na deželi, da se bodo naučili kmetovati. Kmeti posel je najbolj dovršen, kajti on pomeni obdelovati polje in rediti živino. Kmet vzgaja deca. — Ako bomo to izvedli, bo naša deca sposobna za življenje.

Tekom par stoletij je bila politika na žalost samo forma. Ničesar nisi mogel brez vere. Povsod so vladale forme. Današnja doba pa je napravila s politiko to, kar je bilo nekdanj religija. Sami vidite, da govorimo o solski, socialni politiki itd. Politika je instrument, ki služi narodu. Tudi prosvetni minister se mora baviti s politiko in čeprav je minister seljaške stranke. Vam, ki ste delavci, in drugim, ki s svojim delom skrbite za življenje, hočem reči te besede:

Če pride do rekonstrukcije vlade, se bo samo še močnejše naglasil naš narodni seljaški značaj, če pa pride do volitev in kadar bo prišlo, bo seljaški karakter Slovencev, Hrvatov in Srbov še enkrat jačji. (Živijo!) To je važno, toda še važnejše je to, kar se dogaja, kadar tehniški narod prehaja v agrikulturno. Počasi gre to — ne gre tako naglo, kakor k industriji. Nemci in Angleži so tehniški narod — potrebujejo veliko železa in prilagodujejo se terenu.

Pridejo novi stroji za obdelovanje, za setev itd. Kmet, ki je bil preje privezan na zemljo, na fevdalnega gospodarja, še ni mogel znati, kako se orje z drugim ko lesenim plugom. Sedaj se mora stvar dvigniti, ker pridejo stroji. Bodo največje in najkolosalnejše čudo, od katerega je odvsnio naše človeštvo. To so stroji v industriji. V poljedelstvu je človek gospodar stroja. Stroji pomnožujejo njegove moči. Delo, ki se je prej opravljalo par dni, se zdaj opravi v par urah.

Pomen seljštva za civilizacijo.

Pri nas je seljaška civilizacija močna, ne pa tudi povsod drugje. Tako je na Češkoslovaškem industrializacija dežele razbila dušo družine. Gorje, če bi ne bilo seljaške Moravske in Slovaške, ki dajeta češkemu narodu vedno novo moč.

In tudi angleški imperij se ne bi vzdržal, če bi bil samo industrijski. Toda samo London in Angleška sta industrializirane, Kanada, Indija, Južna Afrika, Avstralija, to so seljaške države in samo vsled njihove podpore je vzdržala Velika Britanija v svetovni vojni. Ker železo se ne more braniti in niti ne proti pruskemu militarizmu. Svetovne sile se samo one, ki se opirajo na seljštvo. Srednja in zapadna Amerika sta seljaški in Rusija je prvorazredna seljaška država.

Naše naloge.

Velikanske so naloge, ki jih mora seljštvo izvršiti pri nas. Treba z osuševanjem močvirij dobiti novo zemljo. Obdelovanje polj je treba pri nas dvigniti.

V kratkem dobimo veliko posejilo v mesku 4—5 milijard. Od tega mo-

rajo iti 3 milijarde za melioracije in tedaj bomo najbogatejša dežela na svetu, ker bomo imeli vse potrebno doma in hrane v izobilju. Italija ima krasno obdelana polja v Lombardiji, toda vseeno se ne more preživeti. Mi jim bomo dajali hrano in množili svoj kapital, ker naš narod je najbolj delaven narod na svetu, zlasti vi Slovenci.

Organizacija seljštva.

Jaz sem pred 20 leti pričel organizirati narod. Mislili so, da moje delo preprečijo, če me proglašajo za antikrista. Se danes velja škofovo povedati, da se me s prizničem proglašajo za antikrista. Ko so me pa žene na vasi vidile, so se smejale: kakšen antikrist. Skof je mislil, da se da z okrožnico rešiti seljaško gibanje.

Velikanska zmota, ker je naše gibanje je pregloboko. Mi nadaljujemo tam, kjer je krščanstvo okoli leta 300. nehalo, ko je sklenilo pogodbo z vladujočimi sloji. Tedaj je krščanstvo katakomb prenehalo in mi obnovljamo zopet njegov duh. Naše gibanje ima zato svetovni pomen in zlasti, ker sloni na pacifistični misli prvih kristjanov.

In poleg pacifizma je socializem glavna stvar. Dosedaj smo ga silno zanemarjali. Niti enega socialnega za-

kona še nismo sprejeli v Jugoslaviji.

Vse delo pa mora sloneti na solidarnosti vseh stanov. Kmet je palec, obrtnik in delavec sta kazalca, sredinec je uradnik, mezinec muzikant. Toda samo vsi skupaj smo roka, ki dela in samo vsi skupaj pest, če treba. Nikomur ne bo dobro, če pride v naše roke in kdor bi prestopil našo mejo, bi to spoznal.

V nekaterih ministrstvih se naša seljaška politika dobro izvaja, v drugih manj. Tudi to se bo izboljšalo.

Seljak je desna roka, inteligenca je mozeg. Toda samo tista inteligenca, ki kaj razume. Naša inteligenca pa je v dostem podobna kokoši, ko išče mesto, kam bi se vsedla, da zleže jajce. Ne zna si najti naša inteligenca svojega mesta.

Njeno mesto pa je samo v narodu. iz katerega je izšla in ki preživlja ter ohranjuje vse. Zivel narod srbski, hrvatski in slovenski!

Viharno odobravanje je sledilo Radićevim besedam in vsa dvorana je odmevala gromkih vzklikov: Živjo Radić.

Nato je predsednik shoda predlagal, da se pošlje udanostno brzojavko predsedniku vlade. Zbor je temu navdušeno pritrdil, nakar je bil shod zaključen.

Demagogija s pljugi.

Zadnji teden so naši eseesarski in liberalni listi strašno rjuli, kakšen škodljivec našega kmetijskega ljudstva da je posl. Pucelj. Povod tega bratskega in vzajemnega eseesarsko-liberalnega kričanja je bilo neko glasovanje v carinski sekciji finančnega odbora narodne skupščine o carini na pljuge iz Nemčije. Poslanec samostojne demokratske stranke (Žerjavove) Jurij Demetrovič je namreč na seji te sekcije predlagal, da se na uvoz nemških pljugov ukine sploh vsaka carina. Hitro so se mu pridružili tudi naši klerikalci, to je posl. Pušenjak in dr. Kulovec.

Zadeva je v redu in tudi poslanec Pucelj, ki je član tudi te sekcije fin. odbora, bi bil zato, da zadaj ni še nekaj drugega. Demetrovičev predlog je bil stavljen samo iz demagoških ozirov in demagoško je vse kričanje naših demokratskih in liberalnih listov.

Zadeva je namreč ta, da ta predlog v plenumu finančnega odbora ne bo potrjen, ker nobena naša vlada, pa naj bo sestavljena iz katerikoli strank, na to pristati ne more. Ti zadržki bi morali biti s stališča naše mednarodne trgovinske politike sicer še tajni, toda nasprotniki nas silijo, da povemo vzroke, kakaj je Pucelj tako nastopil.

Kakor znano naša država še vedno nima sklenjene trgovinske pogodbe z Nemčijo. Sedaj je na vrsti češkoslovaška republika, za njo pride pa Nemčija na vrsto, s katero moramo skleniti za nas ugodna trgovinska pogodba. Mi imamo na Nemčiji velike gospodarske interese, kajti ta dežela izdeluje fabrične produkte, kakor pljuge, lopate, stroje vseh vrst itd., kar vse potrebujemo. Mi zopet pa bi radi prodajali Nemcem naše poljedelske pridelke, kakor živino, prašiče, konje, žito, krompirj itd. Toda danes je to nemogoče, ker je nemška država udarila grozno visoke uvozne carine na vse naše poljedelske pridelke, tako da nam je ta veliki gospodarski trg skoro

zaprt. Tako znaša nemška uvozna carina na naše konje celih 500 zlatih mark, kar znaša v naših dinarjih 6750, kajti ena zlata nemška marka je vredna danes 13 dinarjev 50 para. Na 100 kil zive živine zantevajo Nemci od nas uvozne carine 13 zlatih mark ali 1750 dinarjev. Na 100 kil živih prašičev zahtevajo Nemci od nas 14.50 zlatih mark uvozne carine ali 1957 dinarjev. Mi pa naj njihove izdelke oprostim pri nas vsake uvozne carine? Kadar se bodo začela pogajanja za nemško trgovinsko pogodbo, morajo naši zastopniki imeti vendar nekaj v roki, če bodo hoteli pritisniti na nemške zastopnike. Če bo naša država vse nemške izdelke že sedaj, kar vnaprej oprostila vsake uvozne carine, bodo naši zastopniki prišli k trgovinskim pogajanjem praznih rok in Nemci nam bodo dikurali, kar bodo le hoteli. Naši kmetje bodo pa doma žrebeta klali, namesto da bi jih mogli dobro prodati na Nemško. Zato nobena naša vlada tega predloga demokratov in liberalcev sprejeti ne more, dokler ni narejena za nas ugodna trgovinska pogodba z Nemčijo. Torej je vse vpitje demokratov in eseesarjev v tem pogledu čisto navadna sleparija za nepoučene ljudi. Da pa vsaj nekaj doseže takoj, je posl. Pucelj predlagal znižanje sedanje uvozne carine na pljuge vsaj za polovico. Ta njegov predlog bo pa vlada najbrže sprejela. Razume se, da bo pri nas vsaka uvozna carina na vse tiste nemške fabrične izdelke, katere naše ljudstvo potrebuje in kupuje, takoj uknjena, kakor hitro bo sklenjena trgovinska pogodba med našo in nemško državo.

Iz tega se vidi, kako naše demokratsko in liberalno časopisje ljudstvo samo zavaja in slepi, namesto, da bi ga poučevalo po resnici. To je »politika«, ki se je Bog usmili in katere ne bo poprej konec, dokler naše ljudstvo ne pomeđe s to sleparijo, ki ji pravimo »liberalizem« in »klerikalizem«.

Razne politične vesti.

Eseesarska neokusnost se najlepše vidi na nedeljskem »Slovenec«. Dovoljuje si prav nekršćansko šalo, da je novega prosvetnega šefa zadela kap, a še na isti strani napiše na istega prosvetnega šefa dolgo prošnjo za pomoč v neki zadevi, ki je eseesarskemu »Slovenec« zelo pri srcu. Gospoda se naj nauči, da prinaša svoje prošnje za pomoč v bolj dostojni obliki! Kdor hoče od novega prosvetnega šefa kakih dobrot, se bo moral podati na drugo pot in ne v »Slovenec«.

Eseesarska pokvarjenost. Esesearji so sicer veliki hinavci, včasih pa jim vendarle zdrkne katera, ki dokazuje vso njihovo pokvarjenost. Tako prinaša nedeljski »Slovenec« članek: »Pospešujemo kmetijstvo«, v katerem govori o kmetijskem združništvu. Dostaj se esesearji vedno lagali, da ustanavljajo zadruge z namenom, gospodarsko pomagati kmetu. V navedenem članku pa stoji črno na belem to-le: »Povečini smo zadruge ustvarjali, da se ljudstvo odtrga iz oblasti liberalizma.« Torej vse eseesarsko združno delo se je vrtilo iz političnih razlogov. Tako, tako. A še bolj značil-

len za eseesarijo je sledeči stavek: »Ako se obeta z združništvom pomagati kmetu na noge, je to otročarija. Principijelno se ne more reči, da bi zadruga mogla boljše delati, kakor privatno podjetje.« A tako! To so res sijajni zadrugarji, ti-le lažnjivi esesearji! Krek bi se v grobu obrnil, če bi čital »Slovenca« in videl, kam je zašla njegova stranka. Na vsak korak se vidi, da ni več Kreka, Šusteršiča, Lampeta in drugih, ki so svoj čas iz Slovenske Ljudske stranke res nekaj za ljudstvo koristnega napravili.

Nepotrebna jeza. Esesearsko časopisje se silno ljuti, ker prihaja Radić v Slovenijo in prireja pri nas velike shode, očitačoj mu pri tem, da zlorablja svojo uradno ministrsko moč za prirejanje političnih shodov, ker skrbe na Radićevih shodih za red poleg civilnih lastnih rediteljev tudi orožniki in policija. Na te očitke si dovoljujemo pripombo, da je bil tudi dr. Korošec že večkrat minister, tudi lepo število njegovih somišljenikov je že sedelo na ministrskih stolih, in val so imeli isto pravico prirejati javne shode ne samo v Sloveniji, ampak tu-

Novice in razno.

»Kmetijski koledar« za l. 1926 je vezan in stane 10 Din, po pošti 11 Din. Naroča se pri »Kmetijski tiskovni drugi« v Ljubljani, Janez Trdinova ul. 8.

»Kmetijska Matica«. Nekaj izvodov je še na razpolago in stanejo tri knjige s poštnino vred sedaj 35 dinarjev. Kdor želi naročiti, naj vpošlje denar na naslov: »Kmetijska tiskovna druga« v Ljubljani, Janez Trdinova ulica 8.

Umrl je 11. t. m. tov. Davorin Sladonja v najlepši dobi 42 let. Bil je ravnatelj Slovenske banke v Ljubljani in zvest ter vzoren, požrtvovalen naš somišljenik. Na letošnjem obnem zboru ga je naša ljubljanska krajevna organizacija volila tudi v odbor. Pred vojno je deloval v Istri kot zadržanec. V novi službi je za združništvo ohranil svoje srce in si je vedno želel, da bi se mogel zopet povrniti v to stroko. Bolehal je na želodcu. Hitra operacija bi mu morebiti še rešila življenje. Toda vkljub ogromnemu številu ljubljanskih zdravnikov ni bilo mogoče dobiti zdravnika, ki bi mu operacijo takoj izvršil! Blagega pokojnika ohranimo v najlepšem spominu! Bodi mu lahka zemlja slovenska! Preostalim iskreno sožalje!

Grušova. Umrl je dne 3. t. m. daleč naokrog znani godec in lovec, pos. Karel Verlič. Bil je zvest pristav ZSK in naročnik »Kmetijskega lista«. Rajniki je bil vseleha in dovipnega značaja. Pogreb se je vršil dne 5. t. m. in se ga je udeležilo veliko število ljudi. Njegovi bratje lovci so ga spremili na zadnji poti, tudi godba od sv. Petra pod vodstvom kapelnika Neuwirta mu je lepo svirala žalostinke. Pogreb je bil sijajen. Vsi Grušovčani žalujemo za njim. — Bodi mu zemljica lahka!

Iz Stajerske smo prejeli polno pritožb o nerednostih pri dostavljanju našega lista. Opozarjamo na to poštno ravnateljstvo, naročnike pa prosimo, da nam točno javijo vsak slučaj, ko »Kmetijskega lista« in sploh naše pošte ne dobe pravočasno. Naš list gre iz Ljubljane redno v sredo, le izjemoma šele v četrtek in ga mora najpozneje do nedelje imeti v rokah tudi naročnik v najbolj oddaljenem kraju.

Kake uradnike imamo. Pri okrajnem glavarstvu v Kočevju leži nek predmet že od maja t. l., a se gospodom uradnikom ne zljubi stvar rešiti in spraviti naprej, dasiravno je za obrtnika, katerega se stvar tiče, zaveda zelo nujna. Pa naj kdo reče, da redukcija uradništva ni potrebna! Uradnike, ki za ljudstvo nimajo srca, je treba brez usmiljenja pometati na cesto! Saj nismo več v Avstriji, kjer se je smelo z ljudstvom pometati, kakor se je hotelo!

Nov zakonski načrt o nošenju orožja. Odbor za sestavo novega orožnega patenta je predelal 12 členov. Glede splošnih določb je omeniti, da so lovske puške in podobno orožje izvzete od vsake prepovedi ter jih bo treba prijaviti samo pristojni občinski oblasti, ne da bi bilo za to treba kakšnega dovoljenja. Tudi takse ni plačati za to nobene. Vojške puške se morajo oddati oblastem, razven če so zgodovinske vrednosti ali pa vojne trofeje. Za te puške morajo oblasti vrniti lovske puške ali pa jih plačati. Za drugo morilno orožje je treba dovoljenja okrajnih političnih oblasti. Duševno manj vredni ljudje in ljudje slabega obnašanja ne smejo nositi nobenega orožja. Kdor ne prijavi lovske puške županu, bo kaznovan z globo 100 Din; kdor nima dovoljenja za drugo morilno orožje, s 1000 Din. — Ta načrt ni še zakon, bo pa gotovo v skupščini sprejet, ker so v odboru glasovali vsi soglasno za tak zakon.

Nov zakon o visokih šolah se izdeluje v ministrstvu prosvete. Sredi januarja bo že predloženo skupščini. Dosedaj plačujejo državljani 760 milijonov dinarjev za šolstvo. Od tega zneska odpade na visoke šole 7 desetin, na srednje šole 2 desetini in na ljudske šole samo 1 desetina.

Nagrada 50.000 Din! Naše cenj čitatelje opozarjamo na zelo zanimiv oglaševalski »Odeon«.

Čudna igra prirode. V Hercegovini se je porodil enooki deček. Oko ima sredi čela.

Strašna nesreča v premogokopu. V rudniku v Boulderju (Colorado) je izbruhnil požar, ki je odrezal 45 delavcev izhod. Vso noč je delalo 12 delavcev, da bi se priklopali do nesrečnih rudarjev. Pri rešitvah poizkusih jih pa hudo ovirata dim in ogenj. Predor, v katerem so rudarji, se nahaja nad 200 čevljev pod zemljo. Izgubili so vso nado, da bi jih rešili, ker je izpremenjeno dno rudnika v pravcati ognjenik.

Trije malčki so našli očeta. Nek Rus je že davno pobegnil pred boljševiki v našo državo. Pri nas je postal železničar in službuje kot postajenačelnik nekje v Srbiji. Trije njegovi otroci — najstarejši ima šele 11 let — so se leta in leta klatili po svetu. Nazadnje so s pomočjo Rdečega križa zvedeli, kje se nahaja oče, pa so prišli z Dunaja v Beograd, da najdejo očeta.

Vedno hitreje. Iz Londona v Pariz je zračne črte 475 kilometrov. Sedaj so vpeljali novo zračno letalo, ki prenaša med Londonom in Parizom pošto in potnike ter rabi za celo dolgo pot od enega do drugega mesta samo dve in pol ure. Če bomo glede hitrosti potovanja tako napredovali naprej, bomo kmalu potovali »brzjavno«, to je tako hitro, kakor gre brzjav.

Kazbojnik hajduk Aničić je bil že leta 1922. obsojen na 20 let ječe radi razbojništva. V ječi v Lepoglavi na Hrvaškem je povedal, da je izvršil razna razbojništva tudi v Novem Pazaru. Radi preiskave so ga odvedli tja, toda na potu je pobegnul in se vrnil v domači kraj v Srbiji. Doma je v užitek okraju. Tam nadaljuje svoja razbojništva. Notranje ministristvo je razpisalo nagrado 2500 Din za onega, ki privede Aničića živega ali mrtvega. Nedavno so orožniki že obkolili hišo, v kateri se je nahajal hajduk. Iz hiše so začeli streljati in razvil se je boj, ki je trajal štiri ure. Končno je hajduk vrgel med orožnike bombo. Eden orožnik je bil takoj mrtev, dva pa težko ranjena. Nastala je zmeda, katero je hajduk porabil in zopet pobegnul.

Turki in klobuk. Že od Mohameda naprej so imeli Turki svoje posebno pokrivalo, ki ga imenujejo fes. In imeli so to pokrivalo vse do konca svetovne vojne. Smatrali so, da to ni le njihovo narodno, nego tudi versko pokrivalo. Toda tudi pri Turkih se spreminjajo časi in razmere, obenem pa še Turki sami. In tako se gode sedaj v Turčiji, kolikor je še ostalo, čudne stvari. Polno novotarij so vpeljali, a v poslednji dobi je turška narodna skupščina sprejela zakon o klobuku. Glasom tega zakona se v Turčiji odpravlja fes kot pokrivalo in se uvaja pravi evropski klobuk, kakor ga nosimo mi Evropejci, kristjani, djavri. Pa mislite, da je ljudstvo ta zakon sprejelo z navdušenjem? Kaj šel! Iz raznih krajev sedanje Turčije poročajo o uporih ljudstva, ki ni voljno priznati klobuka, nego zahteva, da ostane fes še naprej v veljavi kot znak mohamedanske vere in turške narodnosti. Kdo bo zmaga, fes ali klobuk, se še ne ve z gotovostjo. Vendar pa poznavači razmer mislijo, da bo sedanji turški mogotec Kemal paša znal klobuku in zakonu o klobuku pridobiti veljavo in zmago nad fesom kot znakom turške preteklosti, ki ravno zadnja stoletja ni bila ravno najslavnejša.

Kako se je goljuf vjel. Poljski žid je potoval nedavno iz Svice v Italijo. V Milanu javi policiji, da mu je bilo ukradenih več tisoč nizozemskih goldinarjev in razven tega mnogo briljantov v vrednosti več milijonov dinarjev. Vse te stvari da je prinesel iz Nizozemskega, a tatvina se je izvršila na italijanski železnici, češ, da dobro ve, da je stvari prinesel preko švicarsko-italijanske meje. Italijanska policija je prijavo vzela lepo na znanje in je takoj vprašala italijanske obmejne carinske oblasti, če je žid pri prehodu čez mejo tudi javil, kake predmete nosi čez mejo. Dobila je odgovor, da žid tega ni javil, nakar mu je policija najpoprej naložila kazen 200.000 lir ali približno 400.000 dinarjev, ker je vtihotapil carini podvržene briljante, ne da bi javil carinski oblasti. Da je žid debelo pogledal, ko je zvedel za kazen, si lahko mislimo.

Čebele stavkajo. Kako pa se je to zgodilo? Nemčija je morala na račun vojne odškodnine dati Franciji tudi 30 tisoč panjev čebel, kolikor so jih Nemci med vojno uničili na Francoskem. V svoji nemški domovini so bile čebele zelo marljive. V novi domovini — na Francoskem — pa jim menda paša ni ugajala, vsled česar niso hotele nabirati medu. Kratekoma so začele stavkati. Celotne matice so stavkale. Tako ima Francija kljub vojni odškodnini še vedno 30 tisoč praznih panjev.

Na Norveškem se smejo dekleta poročiti šele, ko se izkažejo, da znajo kuhati.

ALI PRODAJA Vaš trgovec tudi priznava milo »Gazela«? Ako ne, tedaj zahtevajte, da ga takoj naroči. Milo »Gazela« ima dobre lastnosti tako, da je pranje z njim naravnost užitek.

god, a kjerkoli se je prikazal, povsod je slišal kratak in odločen: Ne! Tako bo tudi ostalo! Kajti dokler bodo Hrvati v parlamentu, so Pribečevići in Zerjavi nemogoči! Nasilnemu paševanju teh obeh gospodov je napravil temeljit konec med Srbi in Hrvati sklenjen sporazum, in v tem tiči ravno največji pomen sporazuma, ki je zrušil krivičnost in nasilje in pripravil pot pravičnosti in poštenju v politiki in v celi javni upravi. Tega dejstva se samostojni demokratje tudi že precej zavedajo in zato na prerokovanja »Jutra« ni več prav ne verjamejo, češ da se bo položaj kmalu zopet izpremenil in da se bodo oni zopet priklopali do vlade. To upanje je popolnoma prazno in neutemeljeno in nihče drugi danes bolj ne obžaluje svoje zveze s Pribečevićem kakor dr. Zerjav!

Radičeva torba. Poslanec Pucelj je v zadnji številki našega lista povedal, kaj je že zmetal na Slovenijo iz Radičeve torbe. Dr. Korošec pa je na shodu v Ptujju našteval, česa Pucelj še ni zmetal iz Radičeve torbe. Skoda, da dr. Korošec ni raje povedal, kaj je on sam zmetal iz svoje torbe, ko je bil on na vladi! Kakor se vsi ljudje spominjajo, ni ne iz svoje in ne iz kake druge torbe čisto nič zmetal. Kdo je torej za vas boljši, mi ali dr. Korošec.

IZOBRAZBI je posvečen članek »Barvo skrivajo« v »Domoljubu«. Ta članek pa vsebuje prav gnusne laži. Ali velja laž izobrazbi? Ali je list, ki piše neresnično, verski? »Domoljubov« urednik dobi vsak čas v uredništvu našega lista naslov tistega, ki trdi, da vsebuje izobrazbi posvečen članek »Barvo skrivajo« laži.

Praktična božična darila
Vam nudi modna konfekcija
JOS. ROJINA, Ljubljana

To je veselje, tako pena!

Kdor uporablja »GAZELA« milo, ima prijetno delo in je hitro gotov. Jaz ne perem nikdar z drugim kakor z »GAZELA« milom.

GAZELA MILO

Shodi in razne prireditve.

V Trbovljah bo občni zbor krajevne organizacije »Zveze slov. kmetijskega ljudstva« v nedeljo dne 20. decembra ob 9. uri dopoldne pri tov. Rustu.

Podružnica »Sadjarskega in vrtnarskega društva« v Vodican ima svoj redni letni občni zbor v nedeljo, dne 20. decembra ob 3. uri popoldne v društveni dvorani. Občnega zbora se deleži tudi glavni tajnik »Sad, in vrtnarskega društva« iz Ljubljane g. nadzornik And. Skulj, ki bo imel predavanje iz sadjarstva in vrtnarstva. Po predavanju sledi poročilo tajnika o podružničnem delovanju v preteklem letu in nato volitev novega odbora. Člani, zavedajmo se, da smo organizirani sadjarji, in da nam je skrb za uspešno delovanje podružnice globoko vtisnjena v srce. Zato se udeležimo občnega zbora vsi brez izjeme. Naj nam tega dne ne bo ovira k udeležbi zbora in predavanja še tako hud mraz ali sneženi metež. V zavednih članih je moč podružnici! Toplo in pristrčno pa ste vabljeni k občnemu zboru in predavanju tudi vsi ostali sadjarji, čeprav niste člani naše podružnice. Ob tej priliki se bo sklepa-

lo tudi glede zidave sušilnic. Na svidenje vsil — Tajnik.

Zupanski poučni tečaj v Cerknici priredi »Zupanska zveza za Slovenijo« — v soboto dne 19. t. m. — Predavajo trije od velikega župana oobčeni uradniki. Pričetek predavanja ob devetih dopoldne, ter se nadaljujejo popoldne. V interesu ne le županov, temveč vseh občinskih odbornikov je, da se udeleže tečaja in predavanja v čim večjem številu.

Vabilo na izredni občni zbor mlekarstva društva za ljubljansko okolico, kateri se vrši v nedeljo dne 20. decembra ob 9. uri pri Mraku v Ljubljani, Rimska cesta. Dnevni red: 1. Povišanje cene mleku od 3 Din na 3,50 Din za liter. 2. Slučajnosti. Ker gospodarsko že propadamo, se vabijo vsi mlečni producenti, da se tega zborovanja brezpogojno udeležijo! — Mlekarsko društvo za ljubljansko okolico.

Mala Nedelja. Narodno kulturno društvo vprizori na Stefanovo točno ob pol 4. uri popoldne v Društvenem domu krasno narodno igro »Krivoprišežnik« in šaljiv prizor »Opeharjeni žid«. Med odmori svirajo tamburaši.

Vabimo vse sosedo in domačine, da se v prav obilem številu udeležijo prireditve! Na Stefanovo staro in mlado v Društveni dom k Mali Nedelji. — Odbor.

Kolinska cikorija je naša prava domača.

Dopisi.

Kranjsko.

Iz Blok. Pri občnem zboru »Kmetijske podružnice na Blokah« je bil na predlog tov. Lenarčiča enoglasno sprejet predlog, da priredi podružnica v l. 1926, in sicer v aprilu za okoliš Bloke živalsko razstavo na sejmišču v Novi vasi. Te razstave naj bi se udeležila živina pasem, ki so pri nas udomačene in sicer siva domača, bela in pšenica. Za to razstavo bo treba zainteresirati »Kmetijsko družbo« in oddelek za kmetijstvo pri velikem županu ljubljanske oblasti. Ker je na Blokah dobro razvita živinoreja in seno zelo dobre kakovosti, je ustanovitev »Mlekarnice« življenjskega pomena, posebno še radi tega, ker z vznoino lesa in z živalsko kupčijo ni nobenega zaslužka več. Poskušali smo že enkrat letos spomlad z ustanovitvijo, pa v sled nezanimanja nismo prišli do zaželjenega uspeha. — Bločan.

Mavičiče. — Z napeto radovednostjo, pa tudi z nedolžno razposajenostjo so pričakovali otroci tukajšnje osnovne šole dne 5. decembra popoldne sv. Miklavža. Pred šolskimi vrati pozvončiklja in v vsem svojem sijaju se prikaže svetnik z dvema angeloma in s črnimi parklji. Po svojem lepem nagovoru je razdelil obile darove med otroke, prežrl pa ni tudi navzočih staršev in drugih ljudi. Nad 200 otrok in odraslih je bilo obdarovano z jabolkami, suhim sadjem, s keksi in raznim drugim pecivom. G. Jakob Kavčič, posestnik pekarnice v Ljubljani, je velikodušno podaril dva velika jerbasa izredno okusnih maslenih rogljev. Vse drugo se z veseljem darovali starši šolskih otrok. Da je miklavževanje izpadlo tako prisrčno, gre med drugimi dobrotniki priznanje tudi predsedniku kraj. šol. sveta, g. Fr. Jamniku in g. Jožetu Novaku, posestniku iz Jame. V imenu obdarjene šolske mladine najiskrenejša hvala, blagi dobrotniki! Storili ste dobro delo, ki ostane našim malim v neizbrisnem spominu. V poznejši dobi njihovega življenja jim bodo večkrat uhajale misli nazaj v otroška leta in hvaležni vam bodo za tako lepe spomine.

Iz Rakitine. L. 1910. smo razdelili gmajno. Pri tej razdelitvi je dobil tudi en mali posestnik svoj del. V letošnjem letu pa so se našli neki možaki, seveda pristaši SLS, ki so oporekali pravico uživanja dela gmajne malemu posestniku ter so uganili, da je omenjeni del last neke rakitiške ustanove. Uradno se je dognalo, da je del gmajne last malega posestnika in ne ustanove. Naj vsak da iz svojega kolikor hoče in komur hoče, tujo last pa naj se pusti uživati tistemu, čigar je.

Iz Trebelnega pri Mokronogu. Z zadovoljstvom poročamo, da je odšel od nas najhujši nasprotnik kmetijske stranke g. kaplan J. Zupančič. Na Jesenicah mu ne pojde žito tako v klasje, kakor pri nas. Pri vsakokratnih volitvah je delal precej zgage, vendar županstvo smo mu le iztrgali iz rok in sedaj smo se ga otrešli, vsaj upamo, hvala Bogu za vedno. Skoda, da se to ni prej zgodilo, prihranjena bi nam bila marsikatera nevolja in škoda. Najraje bi mu bili priredili imenitno odhodnico z godbo (to so opravile družbenice z jokom) in streljanjem, toda zima nam je prekrizala račune, ali obljubimo, da ga ohranimo v spominu, za kar je sam najbolje poskrbel. Onim pa, ki so povzročili, da se ga bomo samo še spominjali, iskreni: Bog plačaj! zakaj prepričani smo, da njegovi nasledniki ne bodo sledili njegovim stopinjam, ter ga vsaj politično ne bodo posnemali.

V Mošnjah je odstopil dosedanji župan. Pri novih županskih volitvah dne 3. t. m. je bil izvoljen g. Mirko Finžgar. S tem je zmagala klerikalna stranka s podporo par naših žerjavovcev. Kadar gre za to, da se kmečka stvar tudi v občini uveljavi, se najdejo v skupnem objemu žerjavovci in klerikalci kot večni nasprotniki kmeta. To si morajo naši tovariši dobro zapomniti za prihodnje čase. Tudi naša občina bo spregledala in kmečka misel mora že prihodnjič zmagati.

Železnica št. Janž-Sevnica.

Dejstvo, da so dobile druge železniške proge prednost pred že uzakojeno malo progo 12 km št. Janž-Trebnje in odgoditev Blairrovega posojila je napotilo kulturno gospodarski odbor za Mirnsko dolino—Posavje v Mokronogu, da je sklical za nedeljo dne 13. decembra t. l. zborovanje v Boštanj ob Savi. Dasi je nastopilo južno vreme in so postale ceste skrajno slabe, ni to plašilo niti najbolj oddaljenih interesentov, da ne bi prišli na zborovanje. Dvorana pri g. županu Drmelju je bila natlačeno polna zastopnikov industrije, obrtništva, občinskih zastopnikov, strokovnih združenj in zastopnikov kmetijstva. Prišli so zastopniki iz Mirne, št. Ruperta, Rakovnika, Mokronovega, Tržišča, Krmelja, št. Janža, Sevnice, Zabukovja, št. Lenarta, Rajhenburga ter ostalega Posavja. Enodušnost, ki je vladala na zboru, je najboljši porok, da mora zopet načeto delo privedi do povoljnega uspeha. Zborovanje je otvoril predsednik odbora g. Fr. Zupančič s pozdravom srezkega poglavarja g. vlad. svetn. Svetca, kot zastopnika vlade. Nato je podal g. ing.

Zupančič izčrpno poročilo o dosedanjem delu za zgradbo železniške proge št. Janž—Sevnica. To poročilo prinesemo prihodnjič v celoti. Nato predlaga, da se odpošlje spomenica g. ministru saobračaja v Beograd. Spomenica se glasi:

Zastopniki spodaj podpisanih občin in drugih glavnih gospodarskih korporacij, zbrani na zborovanju v Boštanju ob Savi, prosimo g. ministra za blagohotno naklonjenost v zadevi železnice Sevnica—Št. Janž, ki je bila že leta 1919 kot prva v Sloveniji sprejeta v investicijski program nujnih železniških zvez in se je določil tudi državni kredit za trasiranje te proge. Železnici je bila priznana nujna potreba tudi s tem, da je železniška zveza Slovenije z morjem predvidena v zakonu. Železnica Sevnica—Št. Janž je nesporno v vsakem oziru potrebna za zvezo Slovenije z morjem. Zato si dovoljujemo zaprositi g. ministra:

1. Nemudoma naj se odredi dovršitev detajlnega projekta po direkciji za gradnjo novih železnic v Beogradu, kjer se nahaja vseh tozadevni elaborat. V slučaju, da bi bilo teji direkciji nemogoče takoj dovršiti detajlni projekt, naj se to delo poveri v izvršitev di-

rekciji državnih železnic v Ljubljani.

2. Železnica Sevnica—Št. Janž naj se brezpogojno vzame v državni redni budžet in naj se volira v to svrhu potrebni gradbeni kredit za izvršitev železnice v znesku 55 milijonov dinarjev. Prepis spomenice dobijo vsi parlamentarni krogi s posebnim povdankom, da tvori ta naša železniška zveza integralni del zveze Slovenije z morjem. Oba predloga sta bila z navdušenjem sprejeta in so zastopniki korporacij spomenico tudi takoj podpisali. Nato se je izbrala deputacija iz zastopnikov vseh političnih strank, da ob priliki intervenirajo v Beogradu.

Imenom »Odbora za zvezo dolenskih železnic iz Kočevja in Črnomlja preko Lukovdola z reško progom« pozdravi zborovanje predsednik g. A. Lušin, naglašajoč popolno solidarnost tega odbora s Posavci-Mirenčani.

V debato so posegli gg. ing. Krulej, veleindustrialec Jakil, župan Drmelj, župnika Rakovec in Dobršek ter še več drugih. Zborovanje je poteklo tako lepo, da je odnesel vsakdo prijetno zavest, da se bode na tako lep solidaren način, kakor se je pokazal na zborovanju, moglo uspešno delati naprej in zadevo tudi dokončati. Če se

je naredilo na stotine km železnice drugod, smemo pač z vso odločnostjo zahtevati, da dobimo že z ozirom na ogromnost naših vplačanih davkov prepotrebno zvezo, ki je za nas največjega pomena. Glede udeležbe poročamo še, da je bila cela vas polna vozov in sani, da je izgledala kakor taborišče v vojnem času. Če se naše podeželje tako zaveda svojih pravic, smo prepričani, da jih tudi doseže.

Razstava živine na Dolenjskem.

Na zadnji odborovi seji novomeške podružnice kmetijske družbe sem sprožil misel, da bi se priredila spomladni prihodnjega leta občina živinorejska razstava za Dolenjsko na Kandijskem sejmišču. Ta moja misel je bila v načelu sprejeta. Tozadevni ožji razstaveni odbor se bode ustanovil na občnem zboru podružnice dne 20. decembra t. l. Po sestavi odbora se pride k nadaljnim pripravam za razstavo. Od leta 1913 ni bilo na Dolenjskem nobene razstave, razven razstave na Krškem polju. Zato je tembolj potrebno, da ponovno premotrimo obče stanje naše dolenske živinoreje,

da spoznamo ali napreduje in v kaki meri in kako naj se nadalje postopa za razvoj te obče panoge našega kmetijstva. Zeleti bi bilo, da nas poklicani vladni faktorji, na katere se pozneje obrnemo, podpro in nam omogočijo uresničenje našega lepega načrta.

K sodelovanju bodo povabljeni naši najboljši strokovnjaki in živinorejci. Ze sedaj opozarjamo vse kmetovalce, da preko zime posvetijo svoji živini občo pozornost, da bode njihova živina zdrava, lepa, v dobrem stanju: užitem in rejnem. Ta zadnja točka se na Dolenjskem znatno omalovažuje. Torej Dolenjci krmite dobro in oskrbuje svoje živali, da se potem meseca aprila ali maja, kadar se namerava razstava prirediti, v obilnem številu iste udeležite. Razstavljali se bodo konji, goved, ovce, prašiči in perutnina.

Od razstave imamo za pričakovati tudi veliko gospodarsko korist, ker k nam vsako leto prihajajo razni kupci iz južnih in vzhodnih krajev naše države, ki se posebno zanimajo za naše enobarvno govedo in konje. Ti bodo na razstavo povabljeni in bode razstavljalcem dana prilika, da svoje lepe živali drago prodajo. — Fr. Malasek.

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

Vloge na knjižice in tekoči račun po najugodnejšem obrestovanju. — Krediti v tekočem računu. — Eskont menic. — Inkaso.

registrovana zadruga s neomejeno zavestjo
v Ljubljani

Posojila na vknjižbo, proti poreštvu, zastavi premičnih in vednostnih papirjev. — Čekovni promet. — Nakazila.

Račun pošne hranilnice št. 14257. — Brzojavke „KMETSKIDOM“.

Tavčarjeva (Sodna) ulica št. 1, pritličje.

Poslovne ure od 8—12, dopoldne in od 3—4, popoldne.

GOSPODINJE, ŠIVILJE, OBRTRNIKI!

Do sedaj neprekosljivi

Šivalni stroji **KÖHLER** z 10 letnim jamstvom se dobe v najmodernejših opreham za rodbino, šivilje, krojače in čevljarje pri trvdki

IV. AUERHAMMER, Ljubljana, Kolodvorska 3.

Zaloga za Gorenjsko: LOVRO REBOLJ v KRANJU.

Prodeja se tudi na obroke.

Jugoslovanski kreditni zavod v Ljubljani

Marijin trg št. 8

sprejema hranilne vloge in vloge na tekoči račun ter jih obrestuje najugodnejše. Vezane vloge obrestuje po dogovoru. — Podeljuje proti dobremu poroštvu osebna, trgovska in obrtna, posebno kratkoročne kredite.

Ljubljanska posojilnica

F. K. E. O. Z.

v Ljubljani, Mestni trg 6

sprejema vloge na hranilne knjižice in tekoči račun ter jih obrestuje najugodnejše.

Večje in stalne vloge obrestuje po dogovoru.

Posojila daje proti popolni varnosti na vknjižbe, poroštvu in proti zastavitvi.

USNJE

Raznovrstno usnje in čevljarске potrebščine najboljše kakovosti in po najnižjih dnevnih cenah na mao in veliko nudi

Franc Erjavec

trgovina z usnjem v Novem mestu.

TISKARNA „MERKUR“

TRG. - INDUSTRI. DELNIŠKA DRUŽBA

LJUBLJANA

Simon Gregorčičeva ulica 13

Telefon št. 552

Se priporoča za izdelavo vseh v fiskarsko stroko spadajočih del.

LASTNA KNJIGOVEZNICA

Krojati, šivilje in nešivilje!

S 1. januarjem pričetek krojnih tečajev.

Razpošiljanje in izdelovanje krojev po merah.

Krojni pouk a pošte poleg učnih riab.

Dipl. krojna šola, Stari trg št. 19/I., Ljubljana.

Najboljše in zato najcenejše kupite edino le

pr

Josip Petelinc

pletenine, majce, volno, žepne robce, kravate, palice, nahrbtnike, spodnje hlače, otroško trikot perilo, kompletne potrebščine za čevljarje, krojače, sedlarje, šivilje

v Ljubljani ob vodi, blizu Prešernovega spomenika.

Na veliko in malo!

Najboljši švicarski pletilni stroji na svetu

znamke DUBIED

za obrt in industrijo. — Edina tovarnilna zaloga za Slovenijo

Josip Petelinc, Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika.

Veliko nagrado za 50.000 dinarjev

lahko zamudite, ako ne čitate tega oglasa!

V svrhu vpeljave naših specialnih parfumov smo se odločili za posebno božično reklamno prodajo, ki bo trajala do

27. decembra t. l.

Onim, ki se bodo poslužili te reklamne prodaje, poklanjamo sledeče velike nagrade, ki se na željo dobitnika izplačajo tudi v gotovini.

1 nagrada v skupni vrednosti	Din 50.000—
2 nagradi po Din 10.000—	Din 20.000—
4 nagrade po Din 5.000—	Din 20.000—
2 nagradi po Din 2.000—	Din 4.000—
10 nagrad po Din 1.000—	Din 10.000—
41 nagrad po Din 500—	Din 20.500—

Tekmovanja za navedene nagrade se lahko udeležijo vsakdo, kdor nam po poštni nakaznici ali v denarnem pismu pošlje 65 dinarjev nakar dobi poštnine prosto

1 karton 6 specialnih flakonov različnega finega „Odeon“ parfuma (običajna vrednost Din 90—)

V svrhu tekmovanja za razpisane nagrade je vsaki pošiljki priložena zaprta kuverta s kuponom, opremljenim s tekočo številko, kakor tudi načrt o razdelitvi nagrad, s katerim soglašava vsak naročnik. Vlaganje kuponov se vrši pod nadzorstvom kr. notarja.

Da pa naše odjemalce v vsakem oziru zadovoljimo razven omenjenih 60 velikih nagrad, poklanjamo prvim 15.000 naročnikom še nadaljnjih

5000 posebnih manjših nagrad v skupni vrednosti 450.000 dinarjev.

Z ozirom na veliko število teh posebnih nagrad odpade povprečno na vsakega tretjega naročnika po 1 posebna nagrada. Vrhutega je pa dana seveda tudi možnost, da razven te pripade nanj še ena izmed gornjih velikih nagrad.

Ker je število navedenih posebnih nagrad omejeno na 5000 dobitnikov ter je pričakovati zelo velike udeležbe, Vam priporočamo, da se za udeležbo božične reklamne prodaje **takoj odločite!**

Razdelitev nagrad prične 5. januarja 1926.

Naročila je točno nasloviti na:

„ODEON“ tovarna kosmet. izdelkov in parfumov Ljubljana, Vegova ulica 8/47.

Edino najboljši

šivalni stroji in kolesa so le

Josip Petelinc-a Ljubljana

(blizu Prešernovega spomenika ob vodi)

znamke Gritzner, Phönix in Adler

za rodbinsko, obrtno in industrijsko rabo.

Pouk v vezenju in krpanju brezplačen.

Večletna garancija. Delavnica na razpolago.

Naročajte

„KMETIJSKO MATICO“!

Najtrpežnejše strešno kritje!

Odbetnika

dr. Alojzij Vrtačnik in dr. Drago Marušič

„Naznanjala“, da sta preselila svojo pisarno iz Gledališke ulice 8 v Tavčarjevo (Sodno) ulico št. 1.

Največje vrtnarsko podjetje v Jugoslaviji

VRT Džamonja in drugovi, dr. z o. zav., Maribor.

Največji izbor raznovrstnih plemenitih sadnih dreves (cepov) v najplemenitejših vrstah in v vseh oblikah Plemenite vinske trte na ameriških podlogah, kakor tudi cepe in podloge istih. Seme zelenjave, cvetja in gospodarskih rastlin. Cvetje v loncih in razno ukrasno grmovje in drevje imamo celo leto. — Zahtevajte cenike!

SVOJI K SVOJIM! Vsakovrstno usnje, kože, gonilna jermena, čevlje od priprosih do najfinjših, žoge in čevlje za nogomet, torbe za orožnike, gamaše itd. Dalje veliko izbiro kopil, čevljarškega orodja in vseh v čevljarstvo spadajočih predmetov nudi na drobno in na debelo

ANTON MARKUN, Ljubljana, Kolodvorska ulica 41 (tik glavnega kolodvora).

Izšla je

BLASNIKOVA

VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1926, ki ima 565 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski kmetijski koledar, koji je bil najbolj poštevarev že od naših pradedov.

Tudi letošnja obširna izdaja se odlikuje po bogati vsebini, zato pride prav vsaki slovenski rodbini.

Dobi se v vseh trgovinah po Sloveniji in stane 5 Din. Kjer bi jo ne bilo o dobiti, naj se naroči po dopisnici pri

J. Blasnika naslednikov tiskarna in litografični zavod LJUBLJANA — BREG ŠTEV. 12.

ZDRUŽENE OPEKARNE D. D.

Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 13.

preje

VIDIC - KNEZ

TOVARNE NA VIČU IN BRDU

nudijo v poljubni množini — takoj dobavne — najboljše preizkušene modele strešnikov s omo ali dvema zarezama kakor tudi bobrovec (bi-ber) in sidne speke. — Na željo se pošlje takej popis in ponudba!

STEKLENI STRESNIK VEDNO V ZALOGI.

„Panonija“

osrednja gospodarska zadruga

Maribor

Izvoz sadja, krompirja in drugih kmetijskih pridelkov preskrba kmetijskih in gospodarskih potrebščin.

Prostori v Meljski ulici 12 na dvorišču (prej „Orient“).